

Деякі зміни до кодексів у зв'язку з карантинном

30 березня 2020 р. Верховна Рада України прийняла Закон "Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019)" (далі – Закон), яким до законодавчого поля України впроваджуються нові комплексні правила, спрямовані на мінімізацію негативного впливу поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) в Україні.

Нижче стисло описані основні нововведення, впроваджені Законом до Цивільного кодексу України.

Полегшення захисту майнових прав приватних осіб

На строк дії карантину подовжується річний строк позовної давності для позовів про розірвання договору дарування. На період карантину спадкоємцям, їхнім законним представникам, а також органу опіки та піклування продовжено строк оскарження до суду дії виконавця заповіту, якщо вони порушують інтереси спадкоємців. Також продовжено строк позовної давності на вимоги про поділ майна, заявлені після розірвання шлюбу, що застосовується до вимог, які випливають із договору найму.

Заборона на підвищення процентної ставки за кредитним договором.

Закон передбачає, що з моменту установлення карантину і до його завершення наймач (орендатор) може звільнитися від плати за користування майном відповідно до ч. 6 ст. 762 ЦКУ. Вказана стаття ЦКУ передбачає, що наймач звільняється від плати за весь час, протягом якого майно не могло бути використане ним через обставини, за які він не відповідає.

Законом, серед іншого, внесені зміни в процесуальні кодекси, що покликані врегулювати порядок проведення судових засідань в період карантину.

Зокрема, зміни стосуються наступних питань:

Допуск до залів судових засідань.

Закон надає право суду в господарських та цивільних справах обмежити доступ до зали судових засідань особам, які не є учасниками судового процесу, але за умови наявності загрози життю чи здоров'ю особи.

В той же час, нова редакція кодексів не врегульовує, яким чином та за якими критеріями суд оцінюватиме наявність загрози життю і здоров'ю особи.

Закон також не передбачає право суду обмежити доступ до зали тим, хто є учасником судового процесу.

Суд в форматі відеоконференції.

Учасник справи може взяти участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду.

Нова норма передбачає такі варіанти підтвердження особи-учасника:

Перший варіант – електронний підпис.

Другий варіант – за відсутності електронного підпису встановлення особи здійснюється у порядку, визначеному Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» або Державною судовою адміністрацією України.

Збільшення строків на вчинення учасниками процесуальних дій.

Зміни до законодавства автоматично до закінчення карантину продовжують майже всі процесуальні строки, як-то на: щодо зміни предмета або підстави позову, збільшення або зменшення розміру позовних вимог, подання доказів, витребування доказів, забезпечення доказів, а також строки звернення до суду, подання відзиву та відповіді на відзив, заперечення, пояснень третьої особи щодо позову або відзиву, залишення позовної заяви без руху, подання заяви про перегляд заочного рішення, повернення позовної заяви, пред'явлення зустрічного позову, заяви про скасування судового наказу, розгляду справи, апеляційного оскарження, розгляду апеляційної скарги, касаційного оскарження, розгляду касаційної скарги, подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами тощо.

В адміністративному процесі також збільшено строки на звернення до суду з позовом.

Отже, прийнята редакція не зупиняє правосуддя в цілому, проте надає більше часу для вчинення процесуальних дій.

Всі зазначені новели запроваджуються на період карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України, та не будуть застосовуватися після його завершення.

Джерело: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20:](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20)

https://www.asterslaw.com/ua/press_center/covid19hub/ukrainian_parliament_approves_further_anti_crisis_measures_in_light_of_covid19_outbreak/

***Правовий інспектор праці ПМГУ
Володимир Пророк***